Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVII. Ч. 93. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СВОБОДА, СЕРЕДА, 23-го КВІТНЯ 1980 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, APRIL 23, 1980 No. 93. VOL. LXXXVII.

Теклю Мороз переобрано на голову Окружного Комітету Відділів УНСоюзу в Монтреалі

Текля Мороз

У п'ятницю 21-го березня відбулись загальні річні збори Окружного Комітету Відділів УНСоюзу в приміщенні Української Національної Кредитової Спілки, яку очолює д-р Осип Винницький, при вул. 5213 — Гачісон у Монтреалі.

Участь у зборах брали Відділи: 434, 448, 465, 471, 473, 475 і 492 та директор Українського Народного Союзу на Канаду сенатор Павло Юзик.

Головна радна й голова Монтреальської Округи Текля Мороз відкрила збори привітальним словом, а зокрема привітала сенатора Павла Юзика й новообраного секретаря 475 Відділу мґра Євгена Орищука.

На її заклик вшановано однохвилинною мовчанкою померлих членів УНСоюзу в Монтреальській Окрузі.

Окружний секретар Осип Дячишин зачитав протокол з попередніх зборів, а опісля звітували за свою діяльність члени Окружної управи: О. Дольницька, О. Плешкевич, Віра Баніт, О. Дячишин, П. Дубас, д-р О. Винницький, Т. Мороз і члени контрольної комісії проф. М. Андрухів і М. Дідух.

Після вичерпних звітів вибрано нову управу на 1980 рік у такому складі: голова — Текля Мороз, заступник голови — д-р Осип Винницький, секретар — Осип Дячишин, касир — Павло Дубас; члени — Александра Дольницька, Віра Баніт, Ольга Плешкевич. Контрольна комісія: проф. Микола Андрухів, Михайло Дідух, мґр Євген Орищук.

Голова, подякувавши присутнім за перевибір її на чоло Монтреальської Округи, у своєму обширному слові вказала на активність деяких Відділів, а зокрема подякувала секретарці 434 Відділу Александрі Дольницькій за найбільше число

(Закінчення на стор. 4)

Помер Степан Куриляк, колишній довголітній службовик Головної Канцелярії УНС

Св. п. Степан Куриляк

Джерзі Сиі. — В неділю, 20-го квітня ц.р., у шпиталі св. Франціска в Джерзі Сиі помер після короткої недуги на 70-му році життя Степан Куриляк, колишній довголітній службовець Головної Канцелярії Українського Народного Союзу та секретар 435-го Відділу УНСоюзу Т-ва „Приязний Кружок".

Степан Куриляк народився в 1910 році в родині Романа та Марії Куриляків в місті Ню Йорку, де закінчив середню школу та університет із ступенем бакалавра економічних наук (екавнтінґ). З молодих літ Степан Куриляк зактивізувався в українських молодечих організаціях, зокрема в Лізі Української Молоді Північної Америки та в хорових ансамблях, в яких визначався дзвінким теноровим голосом. Теж у молодечих роках став членом УНСоюзу, де вкоротці перебрав пост секретаря 435-го Відділу та провадив спортову дружину круглів, що брала участь у змаганнях Ліґи Круглів УНСоюзу. Про акції союзової молоді, а зокрема про цю Лігу, дописував Степан Куриляк постійно до „Українського Тижневика".

Від серпня 1936 року поступив Степан Куриляк на працю в Головну Канцелярію УНС. Працюючи постійно у фінансовому відділі Головної Канцелярії УНСоюзу, Степан Куриляк набирав досвіду і з цим перебирав на себе щораз більше відповідальні обов'язки. Вже на початку п'ятдесятих років він став головним книговодом УНСоюзу і на цьому пості працював аж до часу відходу на заслужений відпочинок — емеритуру в червні 1976 року.

Покійний осиротив дружину Міріям з дому Ленчук, сина Павла з дружиною та дітьми, доньку Олесю і двох братів Василя і Петра з родинами. Панахида була відправлена у вівторок, 22-го квітня, о годині 7:30 увечорі в похоронному заведенні Гіллебранд при 63-17 Вудгейвен булевард в Ріґо Парк, Н.Й. Похорон — з цього ж заведення в середу о годині 9:00 ранку до церкви св. Юрія в Ню Йорку, а опісля на цвинтар Кальварії в Ню Йорку.

ІРАНСЬКІ ЕКСТРЕМІСТИ ДОЗВОЛИЛИ МАТЕРІ ЗУСТРІНУТИСЬ ІЗ СИНОМ— ЗАКЛАДНИКОМ

Барбара Тімм

Тегран. — Іранські екстремісти, одержавши дозвіл від Аятолли Хомейні, допустили у понеділок, 21-го квітня, Барбару Тімм до окупованої ними американської амбасади, де вона відбула 45-хвилинну зустріч із своїм сином, 20-річним сержантом морської піхоти Кевіном Герменінґом. Зустріч відбулася в одному з бюр амбасади у присутності кількох сторожів-„студентів", а її перебіг опісля був переданий державною сіткою іранського телебачення.

Це була перша зустріч поміж американським закладником і його родиною від часу схоплення амбасади 4-го листопада минулого року та відбулась вона серед напруженої атмосфери у наслідок зірвання дипломатичних зв'язків поміж ЗСА та Іраном, примінення санкцій ЗСА у відношенні до тієї країни та заборони подорожувати до Ірану. Державний департамент ЗСА заявив, що Уряд ЗСА не примінюватиме будь-яких каральних заходів до Барбари і Кеннета Тіммів, тому що вони виїхали до Ірану ще перед офіційним опублікуванням заборони поїздок до тієї країни. Однак Уряд ЗСА відраджує іншим родинам їхати туди.

Під час пресової конференції після побачення Б. Тімм заявила, що її син, наймолодший віком закладник, добре себе фізично почуває, навіть прибув два фунти на вазі, та що його найбільше цікавили вістки про успіхи професійних спортових дружин міста Мілвокі у Вісконсині та середньошкільної кошиківкової дружини його рідного міста Оук Крік у цьому ж стейті. Він також цікавився всіми членами родини і заявив, що за час свого насильного ув'язнення він „не втратив надії і віри та став сильнішою людиною". Б. Тімм заявила, що присутні „студенти" не робили жадних труднощів під час її зустрічі зі сином та що вона „радо погодилася" на єдину передумову, що їй поставили ці „студенти", а саме, щоб під час розмов не заторкували політичних справ.. Чоловіка Б. Тімм допущено до будівлі амбасади, але зустрінутись з пасербом не дозволено. У загальному, Б. і К. Тімми перебули біля п'яти годин у амбасаді та розмовляли з кількома „студентами". Опісля Б. Тімм заявила, що „тих людей не слід ненавидіти", та повторила своє раніше становище, що примінення санкцій не причиниться до розв'язки американсько - іранської кризи.

Родини трьох закладників плянують подорож до Ірану

Ню Йорк. — Родини трьох американських закладників в Ірані плянують відвідати їх вже в найближчому часі, не зважаючи на заборону Уряду ЗСА подорожувати до тієї країни.

Подорож до Ірану і можливість зустрічі зааранжував проф. Норман Форер з університету Канзасу, який в грудні минулого року і в лютому цього року відвідав Тегран та відбув ряд зустрічів з іранськими лідерами та екстремістами, які держать закладників в окупованій ними американській амбасаді. Проф. Форер очолює т. зв. Комітет для розв'язки американсько-іранської кризи, в якому гуртуються прихильно наставлені до теперішньої влади в Ірані особи. Цей Комітет посередничав у стараннях Кеннета і Барбари Тіммів, які мали побачитись з їхнім сином сержантом Кевіном Герменінґом. З уваги на заборону подорожування до Ірану, проф. Форер не подав прізвищ родин, які вибираються туди.

Речник Державного департаменту Дейвід Песседж заявив, що Уряд ЗСА свідомий заходів групи проф. Форера, але йому також невідомі прізвища згаданих родин. Державний департамент є в контакті з усіма родинами закладників і уважає, що вони всі повинні додержуватись заборони подорожування до Ірану.

Іранські пресові агентства подали до відома, що Аятолла Хомейні та члени Революційної ради й уряду в основному прихильно наставлені до відвідин закладників їхніми родинами. Екстремістичні „студенти", які держать закладників твердять, що для них рішальний голос у справі дозволу на відвидини має тільки Аятолла Хомейні.

Коста Ріка погодилась прийняти всіх кубинських втікачів

Гавана, Куба. — Уряд Коста Ріки, намагаючись обійти нові ускладнення,що їх створив президент Фідель Кастро під кінець минулого тижня, погодився прийняти всіх втікачів в числі понад 10,000, які перебувають тут в перуанській амбасаді.

Первісно Кастро погодився на те,що бажаючі виїхати з Куби особи будуть перевезені літаками до Коста Ріки, а звідти до країн їхнього вибору. До п'ятниці минулого тижня в цей спосіб виїхало з Куби біля 700 осіб, з яких деякі висловили бажання поселитись у ЗСА, які як відомо, погодились прийняти біля 3,500 втікачів.

Однак, у п'ятницю, 18-го квітня, Кастро заборонив дальше перевезення втікачів до Коста Ріки, настоюючи, щоб вони переїздили безпосередньо до країн, які погодились їх прийняти. У наслідок того Коста Ріка негайно погодилась прийняти всіх втікачів, щоб оминути зайвих ускладнень.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Головний Екзекутивний Комітет УНСоюзу пошукує відповідних осіб на постійну працю в Редакції „Свободи". Зголошення, з поданням життєпису і кваліфікацій, прохається надсилати до Головної Канцелярії УНС на руки головного предсідника д-ра Івана О. Флиса.

СОЮЗНИКИ ЗСА СХИЛЬНІ ПІДТРИМАТИ АМЕРИКАНСЬКІ ПОЗИЦІЇ ВІДНОСНО ІРАНУ

Люксембург. — Після недавньої наради міністрів закордонних справ членів Европейської Господарської Спільноти в Лісбоні, Португалія, у вівторок, 22-го квітня відбулася тут чергова нарада цих міністрів. На її денному порядку найважливішою справою були американські санкції проти сучасного іранського режиму за його затримання американських закладників та можливість дальшого загострення на тому відтинку, що може довести до військової інтервенції ЗСА в якійсь формі.

В нарадах в Люксембургу обговорено всі варіянти можливих потягнень. Врешті-решт европейські уряди ствердили через своїх представників, що вони прихильні підтримати американські санкції та шукають найкращих форм для цього. На загал, вони принаймні покищо не бажають застосовувати до Ірану такі санкції, як це зробив американський уряд, але йдуть багато далі, як це мало місце останнім часом.

Основою рішень конференції у Люксембургу стала пропозиція лорда Керрінґтона, міністра закордонних справ Англії. Плян лорда Керрінґтона передбачає дві фази заходів . У першій фазі европейські уряди негайно зредукують обсади своїх амбасад і інших дипломатичних та консулярних представництв, введуть обмеження в'їздів з Ірану до їхніх країн та привернуть візи, які були знесені, стримають висилку зброї та амуніції до Ірану, накінець заблокують імпорт іранської нафти.

Коли б ці заходи не принесли позитивних наслідків, на чергу прийде комплетне закриття амбасади і загострені занкції. Одначе покищо европейські уряди не передбачують їхньої участи в мілітарних заходах ЗСА, якщо такі прийдуть. Точних речинців застосування дальших заходів у випадку невдачі першої фази не устійнено. Буде це залежати від загального положення і в першу чергу від американських потягнень. Лорд Керрінґтон, мотивуючи обережність запропонованих ним заходів, а головно поступового їхнього застосування, підкреслив головний мотив: „Ми хочемо діяти разом і власне це нам таке вможливить".

Поставу японського уряду, прем'єр якого вже перед тим заявив, що „Японія готова в потребі понести жертву", з'ясував міністер закордонних справ у розмовах з італійським міністром закордонних справ Еміліо Кольомбо, який саме тепер перебуває на офіційних відвідинах: „Ми не будемо використовувати можливостей, осталих після застосування европейськими державами санкцій проти Ірану, ані тягару тих санкцій не зменшуватимемо". З того ясне, що Японія готова навіть застосувати санкції, якщо це зроблять европейські держави.

Кінцевий комунікат й інші офіційні тексти, видані після наради в Люксембургу, вкажуть зовсім виразно, яка є постава союзників ЗСА на тому важливому етапі в розвитку дальших подій на Близькому і Середньому Сході.

ПОГЛИБЛЮЮТЬСЯ ВНУТРІШНІ КОНФЛІКТИ В ІРАНІ

Як повідомляють з централі Курдської Демократичної Партії, яка очолює боротьбу партизанських загонів проти центрального уряду в Теграні, важкі бої між іранськими урядовими і курдськими повстанцями тривають далі. Центром тих боїв є місто Саккиз, де є сильні опірні пункти курдських відділів. Урядові війська обстрілювали це місто барабанним артилерійським вогнем протягом кільканадцятьох годин, одначе до наступу перейти не могли. В інших районах збройна боротьба також не втихає.

Боротьба між студентами і крайніми революційними організаціями на терені університету в Теграні та в місті Шираз дотепер не припинилася, не зважаючи на інтервенцію поліції. На університеті в Теграні, де є очевидна чисельна перевага лівих організацій, ісламські релігійні боївки під прикриттям газових ґранат і рушничної пальби з боку поліції намагалися вдертися на терен університету. Їм протиставилися коло п'яти тисяч лівих студентів. Частина релігійних боївок просякла в університетські забудування, а ліві перенесли боротьбу на деякі довколишні вулиці.

Приготовляючи наступ на лівих, урядові чинники в Теграні замкнули їх організаційний осередок у місті, після чого ліві перенесли свою головну квартиру в університетські забудування. Наказу адміністраційних чинників опустити забудування університету вони не послухали й продовжують боротьбу. В цій боротьбі є вже чимало поранених, головно по боці лівих, яких обстрілює поліція. Командування лівих звернулося з апелем, щоб їм доставлено ліки.

У конфлікт включився президент Ірану Бані-Садр, який видав наказ і закликував кількакратно через радіо лівих до опущення університетських будинків. Одначе ліві організації, яких є коло 18, ще й далі залишаються в університетських забудуваннях, звідки вони продовжують боротьбу, а навіть пробували перейти до протинаступу.

Крім Бані-Садра промовляв до студентів Аятолла Хомейні. Він виступив проти тих усіх серед студентських кіл, які є під впливом лівих чи правих західних течій, або сприяють західнім державам, чи СССР; в цьому своєму виступі він також заявив, що справжня небезпека для Ірану не є від евентуальної військової інтервенції проти Ірану, а в поширенні, на його думку, чужих Іранові ідей Сходу, чи Заходу.

КОЛИШНІЙ ПРЕЗИДЕНТ РИЧАРД НІКСОН, вказуючи на постійно зростаючу мілітарну потужність Совєтського Союзу, уважає, що оборонний бюджет ЗСА повинен бути збільшений на 20 відсотків, а не на п'ять, як це пропонує президент Джіммі Картер. Крім того, Ніксон уважає, що ЗСА повинні вмістити нуклеарні ракети в Західній Европі і Японії. Щодо Ірану, то Ніксон уважає, що „мілітарна дія неуникнима", якщо економічні санкції ЗСА і союзників не допоможуть у звільненні закладників. Свої думки Ніксон висловив у інтерв'ю з представниками французької преси у зв'язку з появою його книжки „Првадива війна".

250 АМЕРИКАНСЬКИХ АДВОКАТІВ ВИСТУПИЛИ В ОБОРОНІ ЛЕВКА ЛУК'ЯНЕНКА

Левко Лук'яненко

Ню Йорк (Комітет оборони радянських політичних в'язнів). — 250 відомих американських адвокатів підписали петицію до уряду СССР в обороні засудженого українського юриста Левка Лук'яненка.

Цю петицію на захист Лук'яненка зорганізували Комітет адвокатів для міжнародних людських прав і Міжнародна Ліґа прав людини з допомогою Комітету оборони радянських політичних в'язнів.17-го квітня ц.р. петиція була передана до Ф. Глуха, прокурора УРСР.

В петиції сказано між іншим: „Тому, що поведінка СССР в справі пана Лук'яненка порушує совєтські закони і зобов'язання СССР супроти міжнародного права, ми закликаємо негайно звільнити Лук'яненка". У супровідному листі до Ф. Глуха, Марвін Франкел, голова Адвокатського комітету, і Гаррис Вафорд, президент Міжнародної Ліґи прав людини, закликають совєтські власті опублікувати офіційний запис процесу Лук'яненка і вирок суду. Вони також прохають, щоб адвокат з визначної провозахисної організації одержав право відвідати Лук'яненка в таборі.

Цю петицію, між іншим, підписали такі видатні юристи з ЗСА: Меррел Кларк, голова Спілки юристів міста Ню Йорку (БАР організація); Орвил Шел і Адріян Девінд, колишні президенти цієї організації; Рамзі Кларк — колишній генеральний прокурор ЗСА; Норман Дорсен — голова Американської спілки для громадянських прав; Джек Ґрінберг — екзекутивний директор НААСР (Національна організація для негритянських прав); професор Телфорд Тейлор, Брус Енніс — директор леґальних справ при Американській спілці для громадянських прав; Том Фарер — професор права при Ратґерському університеті, голова Між-Американської комісії для прав людини; Санфорд Кадіш, декан юридичного факультету при Каліфорнійському університеті (Берклі); Норман Редліч, декан юридичного факультету при Ню Йоркському університеті.

Москва хвалиться „культурним співробітництвом" з Кубою

Київ. — Совєтське пресове агентство ТАСС інформує з Гавани про „багатогранне співробітництво" в галузі культури, яке нав'язалося поміж СССР і Кубою.

Як подає ТАСС, - у репертуарах кубинських театрів часто можна зустрінути назви п'єс совєтських авторів, на Кубу приїжджають совєтські режисери, щоб „допомогти" в постановці нових п'єс, а з Куби їдуть до СССР кубинські актори. На Кубу прибувають на гастролі совєтські виконавці, — що як стверджує ТАСС, — є „звичайним явищем". У цій країні відбуваються тижні совєтських фільмів, а на кубинському національному телебаченні майже щоденно можна побачити „роботи кращих радянських майстрів кіно".

У дальшому ТАСС інформує, що кубинські читачі чимраз більше зацікавлені в творах російської літератури і літератури інших совєтських республік, з якою вони мають можливість обзнайомитися, бо вже є книжки в перекладі на еспанську мови, а крім того, для тих, хто навчився російської мови, у столиці відкрито спеціяльну крамницю „радянської книги". Це „багатогранне і плодотворне співробітництво" між Кубою і Совєтським Союзом, — згадує ТАСС, — триває вже майже двадцять років і з кожним роком воно „неухильно поширюється".

В Америці

ПОШТОВА СЛУЖБА З'ЄДНАНИХ СТЕЙТІВ Америки домагається значного збільшення поштових оплат, що становитиме загально зріст на 28 відсотків для різних пересилань, а ціна листа першої кляси піднесеться з 15 центів до 20 центів. Генеральний постмайстер Вільям Ф. Болджер передбачає, що цю підвишку затвердить Комісія поштових оплат уже в наступному році.

КОНТРОВЕРСІЙНИЙ І ОБМЕЖЕНИЙ „КОКУС" в стейті Мічиґен, визначений на суботу 26-го квітня, має обрати 414 делеґатів на Демократичну Конвенцію. Він контроверсійний тому, що тільки 41,717 демократів, які заплатили вкладку у висоті двох долярів, трьох чи десяти долярів перед 26-им лютого, можуть брати участь у цьому „кокусі". Знавці політичних відносин в стейті передбачають, що там будуть дуже близькі перегони поміж Президентом і сенатором Кеннеді.

УРЯДОВЦІ ДЕПАРТАМЕНТУ СПРАВЕДЛИВОСТИ приватно висловлюються, що намагання Уряду усунути з Америки іранських студентів є великим галасом знічев'я, бо ці іранці або мають всі папери в порядку і добудуть тут до закінчення студій, або ж мають можливість прерізних судових відкликів проти їхньої депортації з Америки, які триватимуть кілька років, отже — всі, хто хоче, за той час можуть закінчити науку в університетах і коледжах.

У світі

МОСКВА ВИКОРИСТОВУЄ ВСІ ЗАСОБИ ДЛЯ ПРОПАГАНДИ своєї політики і для боротьби з ЗСА й іншими державами. ТАСС в повідомленні з Улан-Барору, столиці Монголії, подає: „В головному приміщенні Азійської будистської конференції (АБКМ) відбулося зібрання, присвячене „Тижневі Азії", яке було скликане на запрошення Світової Ради Миру... Учасники зібрання схвалили відповідну заяву, в якій дали вислів своєму глибокому занепоєнню акціями ЗСА і Китаю, які спрямовані проти народів Азії".

АНГЛІЯ ТАКОЖ ФОРМУЄ БОЙОВУ ОПЕРАТИВНУ ГРУПУ на взір американських „Рапід Форсес", які створено наслідком кризи, заподіяної Москвою на Близькому і Середущому Сході. Терен операцій тієї групи буде поза країнами НАТО, а основним елементом в них будуть парашутно-дасантні з'єднання.

ТЕПЕРІШНІЙ НАМІСНИК МОСКВИ В АФҐАНІСТАНІ БАБРАК КАРМАЛЬ, обороняючи Москву за її вбивство попереднього московського намісника Аміна, договорився в інтерв'ю.уділеному німецькому тижневикові „Шпіґель", до того, що Амін був агентом СіАйЕй і що на наказ тієї американської розвідчої служби він хотів поділити Афґаністан, віддавши частину Пакістанові, а частину Китаєві.

АРҐЕНТИНА ПОСТУПОВО ЗВІЛЬНЮЄ З ТЮРМИ ПООДИНОКИХ політичних в'язнів. Після звільнення провідника профспілки металевих робітників Лоренца Міґуеля прийшла черга на провідника профспілок нафтових робітників Дієго Ібанеза. Обидва звільнені були арештованими після військового перевороту 1976, коли військова хунта усунула президента Ізабелю Перон, яка після смерти свого мужа перебрала президентуру, тому що була віцепрезидентом.

ЛІКАРСЬКИЙ БЮТЕНЬ З БЕОГРАДУ ІНФОРМУЄ ПРО ПОГІРШЕННЯ стану здоров'я президента Тіта. Внутрішня кровотеча поширюється на щораз нові внутрішні органи й ніякі медичні заходи не дають позитивних наслідків.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily exept Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — $30.00, на півроку — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Безсилля у політиці

Відомо, що одним із найнеприємніших почувань є почуття власної безсильности. Таке почуття мають вояки у мокрих окопах під гураганним ворожим вогнем, таке почуття мають невилікувально хворі люди, які почули, що всі можливості рятування їх вичерпались, таке почуття має в'язень у чотирьох стінах вузької, з ґратами на вікні, через які не проникає сонце, і стукотом чобіт в'язничного сторожа на коридорі. Безсилля і безнадійність — це споріднені психічні стани. Коли вони стосуються окремої людини — то це погано, але коли вони стосуються цілого суспільства, цілого народу, цілої країни, то це — трагедія.

Між безліччю коментарів на тему сучасної ситуації у світі і, зокрема, Америки, можна зустрінути власне й таку песимістичну оцінку. Один вдумливий аналітик бідкав не на те, що Уряд президента Картера опинився в міжнародній і внутрішньо-політичній ситуації, в якій почуває себе, наче загнаний в кут звір, не бачить виходу і на знає, як і де його знайти. Лихо не в тому — читали ми у тому коментарі — що Уряд почуває своє безсилля супроти іранських терористів і супроти совєтських аґресорів і супроти еґоїзму своїх союзників. Найбільше лихо у тому, що в американському суспільстві видно куди більше доказів льояльности супроти Уряду в такій важкій ситуації, аніж зрозуміння, що передумовою виходу з тієї ситуації є власне національна солідарність, громадська дисципліна, свідомість потреби жертвування своїми партійними груповими, професійними, кастовими інтересами.

Байдуже, від чого воно почалося. Помилок було без числа-міри. Почавши від однобічного роззброєння після Другої світової війни, почерез помилку залишення на призволяще мадярських повстанців, як і вишколених Америкою і приготованих до висаду у Свинячій затоці протикастрових кубинських партизанів, однією великою трагічною помилкою було ведення В'єтнамської війни за вказівками від цивільних ліберальних дорадників президента Джансона, трагічною помилкою було піти по лінії пацифістичних настроїв против'єтнамської американської вулиці і скасувати обов'язкову військову службу на базі рекрутації. Ідучи по лінії розбудови „держави добродійности" — редуковано бюджет на оборонні цілі у користь всіх тих видатків, які ніби мали зменшити бідність у країні, а насправді спричинялись до зловживання державною добродійністю. Впав престиж країни у широкому світі, бо панівним є все ще силовий чинник: слабий не має поваги. Легкодушна економічна господарка, що довела до хронічної інфляції, знижки вартости доляра, щораз більшої трудности у суперництві американських промислових виробів з чужинецькими, що їх продукується дешевшими робітниками, — це все загнало ЗСА і їх Уряд у стан безсилля.

Але такий стан не може тривати довго. ЗСА надто могутня країна із надто великим промислово-торговельним потенціялом та надто численним потенціялом видатних мужів, щоби довго втримувався теперішній психологічний стан в американському суспільстві. Висліди дотеперішніх правиборів виявили вже виразно здоровий інстинкт загалу виборців. Видно виразний гін „направо", а не „наліво"; видно бажання бачити рішучий провід, такий, який не лякався б ризика, видно відворот від демагогії, яка, наприклад обвинувачує президента Картера, що той ховається у своєму „трояндовому саду". Відсоток пацифістичних противників рекрутства невеликий у відношенні до тих, які знають вартість збройної сили кожної великодержави. Були безвідповідальні атаки проти установ, що стоять на сторожі ладу і безпеки країни — проти ЕфБіАй і СіАйСі — і ті атаки минулися, бо й ліберальні конґресмени та сенатори зрозуміли, що тим установам безпеки треба дати авторитет і свободу діяння, а не спутувати їм руки й ноги. ЗСА переживали вже різні великі кризи. Немає сумніву, що вони переживуть переможно й теперішню кризу.

Я. Гайвас

ПЕРЕМОГА В АФРИЦІ

Протягом останніх років з острахом приходилося спостерігати безперериваний ланцюг московських господарських, політично-дипломатичних і навіть військових перемог на чорному континенті. В декого вже навіть закралася думка, чи взагалі можливо державам Заходу, на чолі з ЗСА, зупинити той російський „вал" й перейти до протинаступу. Тим більше, що положення на тому континенті ставало щораз складніше, а совєтські і сприяючі їм сили видимо зростали. Було ясно, що для успіху треба відповідних маневрів, треба вміло використати всі наявні спроможності.

Навіть найвужчу і найскладнішу політичну проблему можна розв'язати з успіхом, якщо тільки підійти до неї з правильних, опертих на дійсности заложень та з прагматичним конкретним пляном, а відтак послідовно й елястично переводити його в життя. Ілюстрацією до цього був день 18 квітня в Родезії, тепер Зімбабве, де формально перестала існувати дотеперішня форма влади, оперта на домінації білих колоністів, а прийшла повністю нова владна система, оперта на більшости чорних.

Боротьба чорного населення Родезії проти білих британських колоністів — чорних у Родезії сім мільйонів, а білих ледве чверть мільйона — тривала довгі роки. В останніх роках вона прибрала найгострішу форму, форму партизанської війни. Загальна ситуація в Африці, де на зміну колоніяльним посілостям прийшли самостійні держави, загальна тенденція в світі до визнання етнічного принципу, як фундаментальної бази для нового ладу, швидше визрівання чорного населення до самоврядування, сприяли намаганням чорного населення. Партизанська війна в Родезії, як кожна партизанська війна, не раз прибирала драстичні форми. Гинули в ній зовсім непричасні до неї цивільні, гинули жінки й діти, не бракувало брутальности. Додаткові сумніви й занепокоєння викликував факт, що велика частина партизанів, а головно в командному складі і в політичному керівництві, були під впливом марксистської ідеології, або принаймні так вони заявляли.

Білі колоністи в Родезії пробували різних доріг і заходів, щоб втримати свою домінацію. Декілька років рому рішили вони вийти зі складу британського коммонвелту, бо з Лондону був щораз сильніший натиск дати рівні права чорному населенню. Білі побоювалися, що це буде не лише кінець їхньому пануванню в тій прекрасній і пребагатій частині Африки, але й що вони можуть стати жертвами погрому з боку чорних.

Минулого року конфлікт чорної більшости і білої меншости прибрав на натузі і зросла його жорстокість. Це вже не були тільки домагання демократичних і звичайних людських прав, це нарід хотів власної держави, як бази для свого повного розвитку. В такій ситуації режим білих не міг вже багато зробити. Тому вони звернулися до Лондону, від якого перед декількома роками відірвалися, за допомогою.

Прем'єр Англії, пані Маргарита Тачер, погодилася на інтервенцію, але поставила тверді передумови: 1) Відбути загальні і безпосередні вибори без проволоки. У виборах кожна особа буде мати один голос; 2) Негайно після виборів владу перебере уряд з тієї партії, яка у виборах здобуде більшість, а ясно, що ця більшість належатиме чорним; 3) Вибори переведе губернатор, призначений Лондоном, який вміжчасі буде найвищою владою та матиме до своєї диспозиції спеціяльну військову владу; 4) Обидві сторони негайно припинять збройні операції і партизани зложать зброю.

Нелегкі були це вимоги для сторін. Дискусія між обома сторонами ставала щораз гарячішою, вибухали між ними конфлікти, грозило зірвання переговорів, але інтервенція англійського міністра закордонних справ лорда Керрінґтона, який був предсідником конференції, врятувала справу.

Щойно тепер стали відомі деякі подробиці і співвирішні факти, які за кулісами причинилися до успіху. ЗСА підтримували всіми можливими заходами розв'язку чорно-білого расового конфлікту і фундаментальний демократичний принцип, що воля більшости рішає, але активно не встрявали в переговори й стояли осторонь від них. Зате за кулісами дуже інтенсивно працювали представники червоного китайського уряду й китайської Комуністичної партії. Тут треба додати, що серед чорних, особливо серед чорних марксистів, кипіла важка боротьба між Нкомо, якого підтримувала Москва, і Муґабе, якого підтримував Пекін. А за дорученням Москви комуністичні партії і режими сателітних країн не лише матеріяльно підсилювали фракцію Нкомо, його партизанські загони, але й висилали людей, які були інструкторамими, керівниками різних технічних функцій, як допомога в зв'язку тощо.

Як відомо, шість тижнів тому вибори децидуючо виграла політична партія, очолена Робертом Муґабе, зорганізована довкруги

(Закінгення на стор. 4)

ЮЛ. Мовчан

ЧИ МОСКВІ ПОЩАСТИТЬ ВИКОРЕНИТИ УКРАЇНСЬКУ МОВУ?

(Дещо про останній перепис населення в СССР)

(1)

Недавно підсовєтська преса опублікувала результати Всесоюзного перепису населення, що відбулося у січні 1979 року. Згідно з обрахунками того перепису, за дев'ять років після попереднього перепису 1970 року, кількість населення України збільшилася на 2,6 мільйона осіб, або на 5,6 відсотка і становила на день 17-го січня 1979 року 49.755,000 осіб.

Далі: в той час, коли за 1970-78 роки в „наслідок переходу населення в міста, а також у зв'язку з перетворенням сільських населених пунктів у міські", кількість населення міст збільшилася на 4,8 мільйона осіб, кількість сільських мешканців зменшилася на 2,2 мільйона осіб (не подано однак яким критерієм послуговувалися при обліку для визначення, що є місто а що село).

Нарешті, ще один підрахунок, який має або може мати особливе значення для характеристики національних взаємовідносин у сучасній Україні. Як видно з перепису, переважна кількість (88,5 відсотка) усього населення Української ССР вважає „рідною мову своєї національности" (якої?) і 11,5 відсотка — мови інших національностей. Усього при переписі 1979 року назвали рідною українську мову 32,9 мільйона осіб — в порівнянні до 32,7 мільйона згідно з переписом 1970 року. Крім того, 5,8 мільйона осіб назвали українську мову, як другу, якою володіють (1970 р. — 4,4, мільйона).

Таким чином, згідно з переписом, українською мовою володіє, як рідною і другою мовою, майже 39 мільйони людей або 78 відсотків усього населення УССР („Вісті з України", 14-го лютого ц.р. Цікаво й те, що чомусь забрало аж цілий рік, аж поки вирішено було опублікувати висліди перепису.

Прочитавши вищеподане декому з наївних може здаватися, що ситуація у сучасній Україні не є „аж така погана", як це дехто припускає. І дійсно, населення за останніх десять років не тільки не зменшилося, але, навпаки, побільшилося на 2,6 мільйона осіб, в Україні за останніх десять років виросло аж 142 нові міста, і що не зважаючи на посилену русифікацію, не 32,7 але вже „аж" 32,9 мільйона мешканців України назвали рідною українську мову. І хіба після цього не можна ... радіти? І чого хочуть українські „буржуазні націоналісти". Той факт, що аж 22 відсотки населення України українську мову „чомусь" не вважають навіть, як другу свою мову, можна пояснити, мовляв тим, що в порядку „взаємодопомоги" однієї республіки іншій, населення СССР часто зміняє свої місце праці та мешкання, і тому для новоприбулого не-українця не так легко і не так швидко можна вивчати якусь там другорядну чи й третьорядну „провінційну" чи „місцеву" українську мову:...

Тому й не диво, що підсовєтська преса намагається показати вислід перепису населення 1979 року, як ще один доказ „бурхливого розвитку промисловости, зросту рівня механізації і підвищення продуктивности праці соціялістичного сільського господарства в Україні" (і не зважаючи на це, СССР і далі закуповує кожного року у „відсталих" капіталістичних країнах десятки мільйони тонн збіжжя...).

На запит найновішої дисидентки д-р Ніни Караванської — якої вона думки про наслідки вищезгаданого перепису населення в Україні, вона, під час зустрічі в Детройті, рішуче відповіла: „Я цьому не вірю. Не вірю, що 80 відсотків населення України визнає українську мову рідною. На Західній Україні це може бути і 100 відсотків, а щоб на Східній Україні 80 відсотків визнавали українську мову рідною — я цьому не вірю".

Але навіть, якщо допустити, що вищезгадані цифри є точні, не підфальшовані, то і в такому випадку вони не промовляють в користь того, що українці не є національно-поневоленою нацією СССР. Чому?

Хоча там і подано, що кількість населення Украни тепер дорівнює майже 50-ти мільйонам, проте там ніде не зазначається, який саме національний склад населення сучасної України? Скільки саме там є українців, росіян і т.д. А це ж дуже важливо!

А також хоча там і подано, що населення України за останніх десять років збільшилося на 2,6 мільйона осіб, але знову не подається — якого саме населення? Чи того, що народилося на наших землях, чи навпаки, того, що понаїздило з півночі? І це ж дуже важливо!

Також не вдався московський трюк щодо української мови. Хоч у звіті того перепису і подається, що майже 80 відсотків населення сучасної України назвало українську мову своєю рідною мовою, проте там так само старанно вимийається питання — скільки відсотків мешканців України користується українською мовою? Бо одна справа — подати рідну мову, якою мати вчила дитину в дитинстві, і зовсім інша — чи тією мовою людина користується також тоді, коли вона вже стала дорослою, унезалежнилася від батьків.

(Продовження буде)

Михайло Ільків

ПРОДУКТИВНІСТЬ

Продуктивність, дивлячись з господарського боку, це важливий чинник у житті кожної працюючої людини. Продуктивність — це спосібність забезпечення і вдержання на відповідному рівні життьового стандарту нації. Це засіб вдержання виробництва активним не тільки в минулому, але сьогодні і майбутньому. Іншими словами продуктивність — це ключ до господарської екзистенції людини.

Розглянемо коротко додатній і від'ємний бік справи продуктивности в цей інфляційний і ресесійний господарський період. Продуктивність у деяких випадках може послужити, як засіб до зменшення інфляції, збалансування бюджету чи послаблення ресесії. Теперішня адміністрація уряду в своєму протиінфляційному пляні заповіла зменшення федеральних видаткувань і збалансування бюджету. У напрямі балянсування бюджету було багато обіцянок, але досьогодні ця справа залишилася безрезультатною. А це питання досить важливе, і можливо що цю загадку розв'яже виборчий рік. Усе таки мимо запляновааних різних протиінфляційних заходів, треба шукати інших доріг, щоб вийти з цієї скомплікованої ситуації.

Однією із тих доріг може бути балянсування продуктивности у відношенні до інших економічних проблем, це зменшить інфляцію, яка проникає усі закутини життя працюючої людини. Для прикладу можна б навести, що в 1960 роках заробітні платні зростали приблизно чотири і пів відсотка річно, натомість продуктивність тільки три і пів відсотка річно. Отже, в порівнянні з індексом консумційних цін інфляція рівнялася одному відсоткові. З цього прикладу видно, що через брак взаємновідношення поміж продуктивністю і заробітними платнями зростала інфляція.

Інший приклад: статистичні дані потверджують, що заробітні платні в 1979 році зросли приблизно на 9 відсотків, натомість продуктивність знизилася на 2 відсотки; в тому випадку інфляція рівнялася 11 відсоткам. Отже, якщо заробітки ростуть скорше від продуктивности, то різниця мусить бути покрита підвишкою цін на товари. При тому слід пам'ятати, що без уваги на зменшення продуктивности, збільшувалися запотребування на робітників, через різні урядові і приватні програми праці. Число працюючих рівнялося біля 96 мільйонів душ у 1979 році, найбільше в історії країни. В те число включено сезонових робітників, і жінок яких число зросло з 47 до 52 відсотки. Крім цього сьогодні є біля 60 мільйонів осіб у віці понад 16 років життя, які також творитимуть робочу силу, якщо інфляція не знизиться. Ця справа повинна бути в центрі уваги в дискусії на економічною політикою країни.

У сьогоднішніх умовинах не легко визнати економічний напрям, головно продуктивности, яку в загальному можна схарактеризувати трьома розгалуженням. Два з них, тобто довготерміновий напрям є поза контролею одної країни, причини до того такі: господарська автаркія немає практичного значення, одна країна від другої залежна від обміну сирівцями, в цьому також від імпорту і експорту, отже ситуація в цілому вимагає повного вирозуміння і кооперації зацікавлених у тому партнерів. Другий напрямок — це короткотермінове плянування продуктивности, яке є поза контролею людини, і визначує себе економічними циклями. Себто, господарський прогрес визначається збільшенням продуктивности, натомість реґрес її зниженням. Продуктивність знижується тоді, коли видобуток спадає скорше від робочих годин. Причини до того такі, що продуцент не знижує годин праці так скоро як виробництва. Часом це робиться з переконанням, що сповільнення продуктивности тільки хвилеве, або законодавство не дозволяє звільняти робітника з праці, або можуть бути також моральні зобов'язання працедавця супроти робітника. Які причини не були б, то короткореченцеве плянування продуктивности є поза контролею людини. Якщо б можна контролювати господарські циклі, тоді можна б контролювати також напрям продуктивности.

Напрям продуктивности в економіці можна б визначити сумою капіталу, яку економіка може заощадити, або відкласти на нове устаткування. Такі заощадження капіталу повинні б братися з-поміж довго- і короткореченцевих плянувань в країні, і це був би той знаменник продуктивности, над яким можна мати контролю. Для прикладу можна б згадати Японію, країну, яка приблизно одну третю з її економіки відкладала на інвестиції в нове устаткування. Натомість, економіка ЗСА в тому самому часі відкладала тільки 10 до 12 відсотків річно. В результаті таких ощадностей, продуктивність Японії зростала біля 8 відсотків річно, тоді коли продуктивність ЗСА тільки два і пів — до чотири і пів відсотка річно. З того висновок, що стимулювання продуктивности вимагає збільшення інвестицій капіталу. Одначе

(Закінгення на стор. 3)

Петро Оришкевич

ТВОРЧИЙ ШЛЯХ СТАНИСЛАВА ЛЮДКЕВИЧА

(1)

У січні 1979-го року в год. 2-ій по полудні, як було домовлено, вибрались львівські композитори поздоровити корифея української музики у його століття. Професор привітав їх біля брами. Ідучи сходами вгору, до студії, Кось-Анатольський простягнув свою руку з жестом допомогти старенькому композиторові. „Це непотрібно ще, — заареагував професор, — не робіть з мене старого чоловіка; я є звичайний сотник" — жартував господар. У студії в розмові, Кос-Анатольський пригадав: „Ваш перший учитель музики, як я чув, була Ваша мати". Так, мама вміла дуже добре грати на піяно" — відповів Людкевич; — „перша композиція, що її я навчився від неї — це була легка полька". Тоді композитор подумав хвилю, неначе повернувся до тих часів, підвівся від свого бюрка, пішов до піяна і знайшов мелодію на клявішах. Останній акорд живої польки вже вигас, але його пальці залишились ще на клявішах.

Святкування у пошану 100-літнього композитора відбувались у Львові і Києві. При дальшій праці над виправленням і упорядкуванням своїх творів минали дні і місяці. У липні вже було трудно побачитись із професором, а дня 10-го вересня того 1979-го року д-р Станіслав Людкевич перенісся до Вічности. Наш Комітет спочатку приготовляв програму для Ювілейного Концерту, а після тієї дати змінив назву на Святочний Комітет, який мав розпочатись історичною народною піснею в обробці С. Людкевича, що її співали наші хори у Львові на Зелені Свята, в поході на стрілецькі могили, чи під час похоронів заслужених осіб, в якій підкреслюється драматичний розвиток; скомпонована на похоронний лад, вона сприймається як реквієм героєві з відповідними атрибутами цього жанру — „Ой Морозе, Морозенку..."

* * *

Музичну діяльність Станислава Людкевича належить поділити на дві частини: композиторську творчість і музикознавчу роботу; а всю музикознавчу діяльність можна б умовно поділити на три періоди: 1) від 1800 до 1910 року — роки студій у Львові й Відні, а згодом робота в гімназіях Львова і Перемишля. До цього періоду належать дві найбільші праці С. Людкевича: Збірник „Галицько-руські народні мелодії" і докторська дисертація; 2) період від 1910 до 1939 року, коли Людкевич, ставши директором Вищого Музичного Інституту у Львові, а пізніше інспектором його Філій у Галичині, зокрема багато уваги приділяє педагогіці: складає підручник „Загальні основи музики", посібники „Матеріяли до науки сольфеджіо і хорового співу", пише статті про методику викладання; на цей період припадають майже всі статті про українських композиторів, більшість рецензій, дослідження „Основи музичної естетики", нова редакція ранніх праць: „Спільні та мелодійні основи і прикмети у поезії Тараса Шевченка", „Вокальна музика на тексти поезії „Кобзаря". 3) період від 1939 року, коли С. Людкевич, як завідуючий катедрою історії, теорії та композиції у Львівській Консерваторії і науковий співробітник Філіялу АН, повертається до фолкльористики, складає нові посібники, редаґує і доповнює деякі давніші праці та пише ряд нових.

Творча і громадська зрілість прийшли до Людкевича рано. Уже перші кроки на мистецькій ниві змушували повірити в його непересічну творчу особистість, плідне мистецьке майбутнє. Усім своїм єством Людкевич відчув покликання композитора-громадянина і ті завдання, які ставив перед ним насушний момент розвитку української музики.

Слідом за Миколою Лисенком Станіслав Людкевич став одним з перших українських композиторів, що вступили на шлях високої професіоналізації музичної творчости, служіння мистецтву, яке виражало б думи і сподівання всього народу. Він зрозумів, що в умовах важкої боротьби української нації за своє існування мистець не має права стояти осторонь громадського життя, замикатися у вузькому колі особистих переживань.

У мистецькому доробку композитора, привертає увагу тонке відчуття художньої сили поетичного слова, його „музичної інтонації". „Коли б не поезія Шевченка, я, мабуть, взагалі не став би композитором" — висловився Людкевич.

Не менш істотне значення має спорідненість творчої думки Людкевича з естетичними ідеалами іншого велетня української літератури — Івана Франка. Епіграфом до творів Людкевича можна було б написати Франкове „Лиш боротись — значить жить"!

У піснях Людкевича — до слів Івана Франка „Ой, ти, дівчино, з горіха зерна" і до слів Богдана Лепкого „Черемоше, брате мій", слід мати на увазі стрімке зростання художньої зрілости композитора, який швидко відійшов від методи стилізації і зумів показати романси, в яких картини навколишньої дійсности, краса рідної природи відбились у музиці з більшою художньою переконливістю і в образно стильових нормах.

В університеті остаточно скристалізувались світогляд і політичні погляди С. Людкевича. Глибокий слід у його душі і свідомості залишили боротьба за Львівський університет. У 1899 році студентська молодь організує товариство „Академічна Громада", до якого увійшов і С. Людкевич. З 1900 року „Академічна Громада" видає журнал „Молода Україна", в якому друкуються перші статті С. Людкевича. Свідченням політичної зрілости С. Людкевича був той факт, що саме він у 1898 році став організатором Ювілейного Концерту на честь Івана Франка, в той час переслідуваного владою, і на цьому концерті вперше прозвучав його гимн „Вічний революціонер". Відомо, що й сам поет після виконання, подякувавши композиторові, зауважив, що він волів би в музиці чути більше маршу, ніж коляди.

С. Людкевич також композитор на фортепіяно. Повертаючись з далекого Туркменістану, композитор захопив із собою мелодії та інтонації східнього фолкльору, що лягли в основу його фортепіянних мініятюр та ряду інших творів. Однією з таких мініятюр є саме „Пісня до схід сонця".

* * *

У 1900 році журнал „Молода Україна" поміщує публіцистичну статтю С. Людкевича під заголовком „Наші співаки і народна справа", в якій він гостро засуджуючи безідейність і байдужість молодих співаків до громадсько-політичних справ, до глибокої освіти, пропаґував культурно-національні ідеали. Двадцятилітнім юнаком С. Людкевич висловив думку, яка стала його мистецьким кредо: „І найбільших артистів ніхто не звільнив від того, щоби вони всі свої сили, все своє мистецтво присвятили своїй нації, а мистецтво тим не знизиться, а навпаки, піднесеться через свою ідейність, якої так бракує у музиці взагалі, а в нас іменно".

У „Молодій Україні" С. Людкевич надрукував і свою першу наукову статтю „Про основу і значення співности в поезії Тараса Шевченка (1901-1902). В ній вперше його літературно-філологічні зацікавлення безпосередньо зійшлися з музичними, і таке поєднання мало величезне значення як для його філологічної і фолкльористичної діяльности, так і для композиторської творчости. У названій статті воно дозволило С. Людкевичеві глибоко і точно визначати основи музикальности поезії Т. Шевченка.

С. Людкевич з'ясовує передусім, що співучість поезії взагалі є результатом впливу на неї музики, зокрема мелодики і ритміки. Музична ритміка накладає свій відбиток на ритміку поетичну, тому, наприклад, в народних піснях, де поезія злита зі співом, їх слід розглядати нероздільно. Далі С. Людкевич переходить до аналізи тих елементів, які причинюються до співучости українських пісень, і зупиняється на поетичних засадах Тараса Шевченка, перейнятих з народної пісні. У статті „Про композиції до поезій Тараса Шевченка", С. Людкевич торкається питань музичної інтерпретації „Кобзаря".

(Продовження буде)

Теклю Мороз переобрано...

(Закінчення зі стор. 1)

зорганізованих членів в минулому році, як рівнож і всім тим особам, які приєднали до УНС по кілька нових членів: Вірі Баніт, Дарії Манило, Марії Юзик, проф. М. Андрухову, Мих. Дідухові і Б. Тимець; О. Дячишин подякувала за рекляму у місцевому бюлетені та всім тим особам, які брали активну участь під час ювілейних святкувань для відзначення 85-річчя УНС у Монтреалі.

Опісля промовляв сенатор Павло Юзик. Він розповів про діяльність і господарку УНС у минулому році та підкреслив, що хоч організаційна праця в УНС не цілком задовільна, бо позначується спад членства, але зате значно зросло союзове майно, бо забезпечуємо членів на більші суми. Відносно Канади він сказав, що за минулий рік організаційна праця в Канаді дещо поправилася завдяки тому, що маємо в Торонті обласного організатора Т. Волошина. Щоб могти виконати організаційний плян, нам конечно потрібно в Канаді ще бодай двох справних організаторів і остаточно упорядкувати канадську канцелярію. Відносно праці в Монтреальській Окрузі він висловив своє вдоволення, беручи під увагу важкі обставини в Квебекському провінційному уряді. Все таки Монтреальська Округа виконала організаційний плян на 80%, а це завдяки добрій волі й амбіції деяких секретарів на чолі з головою Т. Мороз. Він закликав присутніх до дальшої активної співпраці в біжучому році для загального добра УНС.

У дискусії брали участь усі присутні, які порушили такі важливі справи, як виплачування дивіденди, поміщування статтей у „Свободі" і справа Союзівки; видання історії „Український Народний Союз в Канаді", організаційні курси по союзових округах та інше.

Опісля обговорено організаційний плян праці на біжучий рік у поодиноких відділах. Голова Текля Мороз просила, щоб усі Відділи включилися до організаційної праці, не лише секретарі, але щоб і інші члени відділових управ включилися до виконання організаційного пляну, що й заохотить відділових секретарів до активнішої праці.

На закінчення зборів голова подякувала за участь у зборах і сказала, що засідання Окружного Комітету вона скличе після того, коли повернеться з річних нарад членів Головного Уряду.

ЗМІНА СЕКРЕТАРЯ У 342-МУ ВІДДІЛІ В КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ.

З Організаційного Відділу УНСоюзу повідомляють, що з днем 1-го квітня, 1980 р., обов'язки секретаря 342-го Відділу УНСоюзу в Картерет, Н.Дж., обняв о. Тарас Чубенко. З огляду на це проситься всіх членів 342-го Відділу вплачувати свої членські вкладки на руки о. Тараса Чубенка. Адреса: Rev. Taras Chubenko, 641 Roosevelt Avenue, Carteret, N.J. 07008.

ПРОДУКТИВНІСТЬ

(Закінчення зі ст. 2-ої)

стимулювання капіталу в нові підприємства ЗСА були сповільнені високими податками, та високими цінами на нафтові вироби, які пропорційно до інших продуктів є зависокі. Тому в деяких промислових ділянках збільшується число робітників, замість машин, які потребують оливи. Вкінці нестійка економічна політика, також не є заохотою для промисловців інвестувати капітал у поширювання підприємств.

Ось так, кількома реченнями схоплено справу продуктивности в економіці. Пізнавши її добрий і від'ємний бік справи легко можна зробити висновки як їх направити. Важливою справою є балянсування продуктивности у відношенні до інших економічних проблем. Немає сумніву, що люди можуть переставити все на правильні рейки, побільшити продуктивність, і її конкуренційні ціхи, знизити інфляцію, допомогти збалянсувати бюджет та взагалі поліпшити взаємовідношення економічних проблем, якщо цього бажатимуть. Але, щоб розв'язати це питання, надусе потрібно солідної економічної політики та існування чеснот людської моралі в провідних чинників, відповідальних за суспільні ділянки в цій країні.

ПЕРЕМОГА В АФРИЦІ

(Закінчення зі ст. 2-ої)

його партизан. Зразу після виборів він став прем'єром і зорганізував уряд „національної єдности", очевидно, з перевагою членів своєї партії, яка здобула абсолютну більшість у виборах. А урочистості 18 квітня відбили тріюмф чорно-американсько-англійсько-китайського бльоку. Один з чорних міністрів в — в кабінеті Р. Мугабе є 22 чорні і два білі міністри — образово так представив це: коли б американську делеґацію очолив був державний секретар ЗСА Венс, що ми пропонували Вашінґтонові, то ми возили б його Ролл Ройсом, а коли б приїхав міністер закордонних справ СССР Ґромико, то ми повезли б його таксівкою Рено.

Державний секретар Венс не приїхав, бо ЗСА стосують в Африці тактику „тихою ходою", а Ґромико не приїхав, бо уряд Зімбабве відмовився видати комунікат, що пропонувала Москва, про „закріплення дружніх відносин між обома урядами". Зате приїхав китайський міністер закордонних справ Гуанг Гуа, який, власне, побіч лорда Керрінґтона, був центральною постаттю серед дипломатичного корпусу на святкуваннях. Прибули між іншими прем'єр Індіра Ганді і президент Пакістану Зія Уль-гон.

Дотеперішній вислід „акції Родезії" дуже повчальний. Він показує, що не голосна, але цілеспрямована діяльність, концентричний наступ різних сил і з різних боків, получені з відповідними „прикриваючими" маневрами, виводять на чисті води навіть складне й закапарене положення, як це, наприклад, було в Зімбабве. Одначе було б передчасно „спочити на лаврах". Хоч покищо дорога для большевицьких маневрів в різних напрямках, а в першу чергу, в напрямі на Південно-Африканську Унію, загороджена, але Москва й надалі безперебійно буде вживати всіх заходів, а в першу чергу тих, у яких вона є майстром: підступу, брехні, а в потребі сили й насильства, щоб вирівняти зазнану втрату.

Відбудеться добродійний концерт на Видавничий Фонд ТУІА в Філядельфії

Філядельфія (М.Б.). — В суботу, 19-го квітня ц.р., о 6-ій год. по полудні в Українському Освітньо-Культурному Центрі при 700 Сідар Ровд в Абінгтон, біля Філядельфії, відбудеться перший раз в Філядельфії самостійний концерт оперової співачки сопрано Ляриси Маґун-Гурин.

Цей концерт відбудеться з нагоди науково-технічної конференції Головної Управи Товариства Українських Інженерів Америки, а весь прибуток з цього концерту призначений на Видавничий Фонд ТУІА.

Ляриса Маґун-Гурин закінчила Український Музичний Інститут, де вчилася гри на фортепіяні в проф. Євгенії Чапельської і рівночасно студіювала сольоспів у проф. Валентина Здрайківського, „Перформінг Артс" в музичнім гайскулі на Бродвеї і фармацію в університеті св. Івана. Побіч студій фармації, вона продовжувала студії сольоспіву. Виступала у головних ролях в двох операх — „Масковий баль" і „Еліксір любови" при Верді Опера Гавз, а також виконувала головні арії і дуети з опер разом з Фільгармонійною оркестрою Бронксу.

Наша молода співачка знана серед українців в Ню Йорку, Вашінґтоні, Гантері, Верховині, Союзівці, Джерзі Сити та інших містах. Виступала на численних українських імпрезах як солістка. Також виступає разом з ансамблем бандуристів, часто для американської публіки.

Очікується, що філядельфійська громада численно прибуде на згаданий концерт, щоб привітати нашу молоду співачку, яка на цьому концерті виступає зовсім без винагороди. Вступ на цей концерт при касі лише чотири доляри.

ДРУЗІ ЧОРНОГО АМЕРИКАНСЬКОГО ЛІДЕРА і дипломата Андру Янґа впевняють, що цей колишній амбасадор Америки до Об'єднаних Націй буде старатися про вибір на посадника міста Алабами в 1981 році. З часу його усунення з ОН, він подорожує з доповідями по країні і працює в правничій фірмі.

Вступайте в члени УНС!

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Євген Чижович, член Управи УСВТ „Ч. Січ"

Володимир Чижович, кол. чоловий змагун і тренер „Ч. Січі"

УАСТ „Леви" Чікаґо закінчили Індор-Турнір

У першій половині місяця березня закінчилися розгривки цьогорічного турніру копаного м'яча в закритій залі, який проходив у Чікаґо на протязі зимових місяців. Дружина УАСТ „Леви" в цьому році здобула четверте місце в побільшеній до 10-ти клюбів Вищій Дивізії. Звітовий турнір дружина „Левів" почала невдало, ремісуючи з клюбом „Джоліст" у першому виступі і програвши з дружиною „Кікерс" мінімальним вислідом 1:2. В дальшому ході „Леви" програли чотири зустрічі і дві закінчили ремісовим вислідом. Найкраще заграли з минулорічним першуном „Хорватами", перемагаючи їх вислідом 2:0, та польським клюбом „Віслою", з яким ремісували 2:2, хоч мали можливості виграти. Найбільшою несподіванкою була поразка, що її зазнала наша дружина з клюбом „Сан Францісско". Виграна була б дала „Левам" друге місце, реміс — третє, а так мусіли задовольнитися четвертим місцем в кінцевому показнику табелі гор турніру. Вислідн змагань:

Леви - Джоліст — 1:1; Кікерс — 1.2; Ґрін - Вайт — 3:1; Швабен — 2:0; Хорвати — 2:0; Пампас — 1:1; Адрія С.К. — 2:1; Вісла — 2:2; Сан Францісско — 1:2.

Ґолі для „Левів" здобули: Ґеллаґер — 4, Дрозд — 4, Вебер — 2, Мішалов — 3, Ґузелля — 1 і один самовбивчий.

Кінцевий показник табелі гор Вищої Ліґи — 1980

		точок
1.	Вісла	15:3
2.	Хорвати	12:6
3.	Сан Францісско	12:6
4.	УАСТ „Леви"	11:7
5.	Пампас	9:9
6.	Кікерс	8:10
7.	Швабен	8:10
8.	Адрія	8:10
9.	Джоліст	5:13
10.	Ґрін — Вайт	2:16

Роман Б. Прпихан

Збірна Копаного М'яча ЗСА закваліфікувалася до Олімпійського Турніру

Вперше за довгі роки збірна копаного м'яча ЗСА закваліфікувалася до Олімпійського турніру, який у цьому році відбуватиметься на початку в кількох містах СССР, включно з містом Києвом, і закінчиться фіналом в Москві. Збірна ЗСА вийшла першуном групи Мехіко, Канада, ЗСА і успішно закінчила чергові кваліфікаційні гри з групою країн Центральної Америки. Приємно, що до цього великого осягу збірної ЗСА причинився відомий український тренер Володимир Чижович, колишній змагун „бомбардир" УСО „Тризуб", СТ „Україна", Торонто, та змагун і тренер УСВТ „Чорноморська Січ". В часі своєї блискучої кар'єри в копаному м'ячі В. Чижович, між іншими, брав участь у 48-ох міжнародних змаганнях у складах згаданих українських дружин та збірних ЗСА.

Збірні (олімпійську, юнацьку і за чашу Світу) очолює він від 1976 року і вони під його проводом здобули видатні успіхи. Цей останній осяг є одним з найбільших, що його добився „Дзюхо" Чижович на посаді 11-го з ряду професійного тренера Футбольної федерації ЗСА. Цікаво, про успіхи збірної ЗСА часто згадує совєтська преса, включно з україномовною „Спортивною газетою" з Києва, але досі ще не згадала ні словом про Чижовича. Через чергову аґресію червоної Росії, цей раз на сусідній Афганістан, президент Картер заповів бойкот цьогорічної Олімпіяди в Москві, і, очевидно, футбольна збірна на Олімпіяду не поїде.

Треба відмітити, що у кваліфікаційній серії змагань збірної ЗСА з країнами Центральної Америки, головним асистентом Володимира був його старший брат Євген Чижович, колишній тренер збірної ЗСА, якого на цей пост покликала Футбольна федерація ЗСА. Як відомо, Євген Чижович під сучасну пору є тренером копаного м'яча в середній школі Колюмбія в Мейплвуді і в останніх роках був відзначений найкращим у Ню Джерзі. Крім цього Євген є теж тренером жіночої відбиванкової дружини згаданої школи, яка під його проводом здобула великі успіхи. Поза своєю професійною працею в школі Євген активний в УСВТ „Ч. Січ" та УСЦАК-Схід.

З приємністю відмічуємо великий вклад чолових українських тренерів у цих швидко зростаючих ділянках спорту в ЗСА, якими є футбол і відбиванка.

(от)

Відбулися лещетарські першості УСЦАК — 1980

У лещетарському осередку „Сонґ Мавтен" Тулай, Н. И., 23-го лютого відбулися міжкраєві першості УСЦАК, в яких взяли участь 51 змагун і змагунка з чотирьох товариств і трьох пластових станиць. Із запляновавих змагань не відбувся тільки плоский біг через несприятливі снігові умовини на трасі бігів. Технічні висліди змагань (подаємо три перші місця, що були нагороджені медалями, уфундованими КЛК Торонто. Крім цього чоловікам, жінкам і сеньйорам вручено перехідні Чаші, а для юнаків — одноразові нагороди).

КРУТОВІГ
Два з'їзди — час

Чоловіки:
1. Борис Ґудзяк — Сокіл, Сиракюзи — 51.7; 2. Андрій Богатюк — Сокіл, Сиракюзи — 53.0; 3. Андрій Козак — КЛК, Н. И. — 53.2.

Жінки:
1. Гандзя Яців — КЛК, Торонто — 1:05.5; 2. Мура Гнатківська — КЛК, Н. И. — 1:08.3; 3. Тамара Суховерська — КЛК, Н. И. — 1:18.1.

Чоловіки сеньйори:
1. Людко Зарицький — КЛК, Н. И. — 1:05.6; 2. Олександер Ґудзяк — Сокіл, Сиракюзи — 1:19.8.

Юнаки (14-18 років):
1. Марко Ґудзяк — Сокіл, Сиракюзи — 52.2; 2. Олександер Богатюк — Сокіл, Сиракюзи — 55.6; 3. Роман Жаровський — КЛК, Торонто — 56.3.

Юначки (15-18 років):
1. Рута Яців — КЛК, Торонто — 1:00.7; 2. Христина Касараба — Пласт, Клівленд — 1:09.3; 3. Олена Цьолко — КЛК, Н. И. — 1:17.3.

Хлопці (9-13 років):
1. Михайло Соколіт — КЛК, Торонто — 1:01.8; 2. Андрій Чума — КЛК, Торонто — 1:04.5; 3. Юрій Лавришин — КЛК, Торонто — 1:06.8.

Дівчата (9-13 років):
1. Наталка Касараба — Пласт, Клівленд — 1:19.0; 2. Орися Зарицька — КЛК, Н. И. — 1:21.2.

ВЕЛИКИЙ КРУТОВІГ

Чоловіки:
1. Ігор Федорович — Пласт, Детройт — 21.6; 2. Борис Ґудзяк — Сокіл Сиракюзи — 21.9; 3. Андрій Яців — КЛК, Торонто — 21.9.

Жінки:
1. Рома Касараба — Пласт, Клівленд — 27.6; 2. Мира Гнатківська — КЛК, Н. И. — 30.3; 3. Тамара Суховерська — КЛК, Н. И. — 31.4.

Чоловіки сеньйори:
1. Ігор Чума — КЛК, Торонто — 26.8; 2. Людко Зарицький — КЛК, Н. И. — 29.0; 3. Олександер Ґудзяк — Сокіл, Сиракюзи — 30.7.

Юнаки (14-18):
1. Марко Ґудзяк — Сокіл, Сиракюзи — 20.5; 2. Юрій Шаран — Сокіл, Сиракюзи — 22.2; 3. Роман Жаровський — КЛК, Торонто — 27.3.

Юначки (14-18):
1. Рута Яців — КЛК, Торонто — 28.5; 2. Оленка Цьолко — КЛК, Н. И. — 29.5; 3. Христина Касараба — Пласт, Клівленд — 35.0.

Хлопці (9-13):
1. Андрій Чума — КЛК, Торонто — 28.5; 2. Юрій Лавришин — КЛК, Торонто — 29.5; 3. Віктор Сметана — Пласт, Рочестер — 34.4.

Дівчата (9-13):
1. Аріядна Литвин — УЛК, Філядельфія — 34.6; 2. Орися Зарицька — КЛК, Н. И. — 38.2; 3. Наталка Касараба — Пласт, Клівленд — 39.1.

КОМБІНАЦІЯ КРУТОВІГ І ВЕЛИКИЙ КРУТОВІГ

1. Борис Ґудзяк — Сокіл, Сиракюзи; 2. Андрій Богатюк — Сокіл, Сиракюзи; 3. Андрій Козак — КЛК, Н. И.

Жінки:
1. Мира Гнатківська — КЛК, Н. И.; 2. Тамара Суховерська — КЛК, Н. И.; 3. Гандзя Яців — КЛК, Торонто.

Чоловіки сеньйори:
1. Людко Зарицький — КЛК, Н. И.; 2. Олександер Ґудзяк — Сокіл, Сиракюзи.

Юнаки (14-18):
Марко Ґудзяк — Сокіл, Сиракюзи; 2. Роман Жаровський — КЛК, Торонто; 3. Олександер Богатюк — Сокіл, Сиракюзи.

Юначки (14-18):
1. Рута Яців — КЛК, Торонто; 2. Оленка Цьолко — КЛК, Н. И.; 3. Христина Касараба — Пласт, Клівленд.

Кінцевий показник табелі змагань (в точках):

1. КЛК, Ню Йорк — 91; 2. КЛК, Торонто — 81 1/2; 3. Сокіл, Сиракюзи — 73 1/2; 4. Пласт, Клівленд — 34; 5. Пласт, Рочестер — 14; 6. УЛК, Філядельфія — 13; 7. Пласт, Детройт — 7.

Провід змагань: Ігор Чума (КЛК, Торонто) — провідник, Ярослав Рубель (КЛК, Н. И.) — головний суддя, Микола Богатюк (Сокіл, Сиракюзи) — секретар. Технічне переведення: уставлення трас, контроля воріт та електронічне міряння часу перевела за оплатою лещетарська Школа Ерії під проводом її директора — Дюка Чепмена. В суботу під час вечері в Голідей Інн в місті Сиракюзах, в якій взяло участь 130 осіб, переведено проголошення вислідів змагань і вручено переможцям медалі й нагороди. Програму вів Ігор Чума, голова КЛК, Торонто.

Я. Р.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ЮЛІЯ ТУЦАК, членка УНС Відд. 452 Укр. Клюб Молоді в Іст Чікаґо, Інд., померла 28 березня 1980 р. на 59-му р. життя. Нар. 1921 р. в Іст Чікаґо, Інд.; членкою УНС стала у 1939 р. Залишила у смутку чоловіка Франка, дві доньки: Павлину і Каролину; двох синів: Рональда і Реймонда, 6 сестер: Софію, Гелену, Марію, Катерину, Рожу і Тересу та брата Михайла з родинами. Похорон відбувся 1 квітня 1980 р. на кат. цвинтарі св. Івана в Гаммонд, Інд.

Вічна Їй Пам'ять!
Марія Сцібайло, секр.

ПАРАСКА ІВАСІВ, членка УНС Відд. 217 св. Иосафата в Рочестер, Н. Й., померла 15 березня 1980 р. на 74-му р. життя. Нар. 1906 р. в Медведечі, Україна; членкою УНС стала 1971 р. Залишила у смутку чоловіка Івана, дві дочки: Марію і Анну, сина Вілліяма, три сестри, 8 внуків і 7 правнуків і багато приятелів. Похорон відбувся 18 березня 1980 р. на цвинтарі Голі Сепалчір в Рочестер, Н. Й.

Вічна Їй Пам'ять!
Т. Кубарич, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 26-го КВІТНЯ 1980 р.

БОФФАЛО, Н. Й. Річні збори Б-ва св. Ів. Хрестителя 304-ий Відд., о год. 7-ій веч. в приміщенні Українсько-Американського Горожанського Центру, при 205 Мілітері Ровд. Просимо всіх членів прибути. — Марія І. Гнатик, секр.